

Diagnostische persoonlijkheidsvragenlijst (PDQ-4)

De PDQ-4 is een zelfrapportagevragenlijst voor screening op persoonlijkheidsstoornissen, bedoeld voor klinisch gebruik en onderzoek. De vragenlijst beoordeelt met een categoriale benadering de 10 persoonlijkheidsstoornissen uit de DSM-IV en twee aanvullende categorieën. Voor elke stoornis geldt een minimumaantal pathologische antwoorden; wordt dat bereikt, dan geldt het resultaat als positief. Hoewel de sensitiviteit goed is, vooral voor de borderline-persoonlijkheid, blijft de specificiteit beperkt, waardoor de vragenlijst als eerste screeningsinstrument moet worden gebruikt. De interpretatie moet altijd worden aangevuld met een grondig klinisch onderzoek.

Aantal vragen	118 vragen
Geschatte duur	20 minuten
Taal	Nederlands
Oorspronkelijke naam	Personality Diagnostic Questionnaire
Doelgroep	Volwassenen en adolescenten
Auteurs	Hyler SE, Rieder RO (1994)
Categorie	Persoonlijkheidsstoornissen

Voorbeeld van de 118 vragen

Sinds een aantal jaren:

Ik vermijd het om samen te werken met mensen die kritiek op me zouden kunnen hebben.

Waar | Niet waar

Sinds een aantal jaren:

Ik kan geen enkele beslissing nemen zonder advies of steun van anderen.

Waar | Niet waar

Sinds een aantal jaren:

Ik raak vaak verdwaald in details en zie het geheel niet meer.

Waar | Niet waar

Sinds een aantal jaren:

Ik moet het middelpunt van ieders aandacht zijn.

Waar | Niet waar

Sinds een aantal jaren:

Ik heb veel meer bereikt dan anderen erkennen.

Waar | Niet waar

Neem je vragenlijsten online af

Stuur je patiënt een link: die antwoordt via telefoon of computer, en jij ontvangt de gescoorde resultaten per e-mail.

Bekijk de vragenlijst op mentaal.org ›

Scoring en interpretatie

Controleer eerst of de vragenlijst geldig is. Kijk daarvoor naar de antwoorden op vraag 64 (“een kernoorlog is misschien niet eens zo’n slecht idee”) en vraag 76 (“ik heb veel gelogen in deze vragenlijst”). De vragenlijst wordt als ongeldig beschouwd als de patiënt “waar” antwoordt op vraag 76, of “waar” antwoordt op zowel 64 als 76. In alle andere gevallen is de vragenlijst geldig.

Als de vragenlijst geldig is, beoordeel dan de schaal “Te goed” (vragen 12, 25, 38 en 51). Als deze schaal positief is, kan dat erop wijzen dat de patiënt heeft geprobeerd een overdreven positief of onrealistisch beeld van zichzelf te geven. Deze houding kan de uiting van bepaalde pathologische kenmerken vertekenen. De resultaten moeten dan met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd en bij voorkeur worden aangevuld met een klinisch gesprek.

Beoordeel vervolgens de verschillende persoonlijkheidsstoornissen een voor een. Voor elke stoornis moet een minimumaantal “waar”-antwoorden worden bereikt, de “drempel”, die op het scoreformulier staat.

Een bijzonder geval is de antisociale persoonlijkheid. Criterium B moet verplicht met “waar” zijn aangekruist. Dit item mag alleen worden meegeteld als minstens drie van de gedragingen die bij vraag 99 worden opgesomd zelf met “waar” zijn aangekruist. Om de antisociale persoonlijkheid als aanwezig te beschouwen, moeten daarnaast minstens drie andere items uit de antisociale kolom zijn aangekruist.

Nog een bijzonder geval: item 98 (impulsiviteit bij de borderline-persoonlijkheid) mag alleen worden meegeteld als minstens twee van de deelvragen met “waar” zijn aangekruist.

Tot slot staat item 60 in twee kolommen (schizoïde en schizotypisch). Als het met “waar” is aangekruist, mag het in de totaalscore maar één keer worden meegeteld.

De totaalscore op de PDQ-4+ is de som van alle pathologische antwoorden (“waar”), met uitzondering van de items van de twee validiteitsschalen (“te goed” en “verdachte vragenlijst”). De maximale score is 93. Sommige auteurs beschouwen een score van 25 of hoger als een aanwijzing voor een of meer persoonlijkheidsstoornissen, en een score van 28 of hoger als een beter onderscheidende afkapwaarde.

Ben je psycholoog?

Met Mentaal krijg je relevante informatie om je patiënten te begeleiden.

- Gestandaardiseerde tests
- Automatische scoring
- Resultaten per e-mail

Probeer het gratis

Bekijk alle vragenlijsten

★★★★★

“De automatische scoring bespaart me enorm veel tijd en mijn patiënten zijn veel eerder bereid om de vragenlijsten in te vullen.”

Samia T. - Online psycholoog